

PROLETAARISEN VALLANKUMOUKSEN SOTILAALLINEN OHJELMA ²⁶

Hollannissa, Skandinaviassa ja Sveitsissä vallankumouksellisten sosialidemokraattien keskuudessa, jotka taistelevat sitä sosialishovinistien valhetta vastaan, että nykyisessä imperialistisessa sodassa „puolustetaan isänmaata”, kuuluu ääniä, jotka vaativat vaihtamaan sosialidemokraattien minimiohjelman vanhan pykälän: „miliisi” eli „kansan aseistaminen” uuteen: „aseistariisuutumisen”. „Jugend-Internationale” * on alkanut väittelyn tästä kysymyksestä ja julkaissut 3. numerossaan toimituksen artikkelin puolustuen aseistariisuutumisesta. R. Grimmin viimeisissä teeseissä ²⁷ me valitettavasti havaitsemme samaten annettavan myöten „aseistariisuutumis”-aatteelle. Aikakauslehdissä „Neues Leben” ²⁸ ja „Vorbote” ** on alettu väittely.

Tarkastelkaamme lähemmin aseistariisuutumisesta puolustavien kantaa.

I

Perusargumenttina on se, että aseistariisuutusvaatimus ilmentää kaikkein selvimmin, päättäväisimmin ja johdonmukaisimmin taistelua kaikkea militarismia ja kaikkea sotaa vastaan.

Mutta tähän perusargumenttiin sisältyykin aseistariisuutumisen kannattajien perushairahdus. Sosialistit, jos he pysyvät sosialisteina, eivät voi olla kaikenlaista sotaa vastaan.

Ensinnäkin, sosialistit eivät ole koskaan olleet eivätkä koskaan voi olla vallankumouksellisten sotien vastusta-

* — „Nuorisointernationale”. *Toim.*

** — „Edelläkävijä”. *Toim.*

ja. Imperialististen „suur”-valtojen porvaristo on tullut läpeensä taantumukselliseksi, ja sodan, jota *tämä* porvaristo nykyään käy, me katsomme taantumukselliseksi, orjanomistajain sodaksi, rikolliseksi sodaksi. Mutta mitä on sanottava tätä porvaristoa *vastaan* käytävästä sodasta? Esimerkiksi sellaisesta sodasta, jota tämän porvariston sortamat ja siitä riippuvaiset kansat tai siirtomaakansat käyvät vapautuksensa puolesta? „Internationale” ryhmän teesien 5. kohdassa sanotaan: „Tämän hillittömän imperialismin kaudella ei voi olla enää mitään kansallisia sotia” — tämä on ilmeisesti väärin.

XX vuosisadan, tämän „hillittömän imperialismin” aika-kauden historia on täynnä siirtomaasotia. Mutta ne, mitä me eurooppalaiset, maailman kansojen valtaosan imperialistiset sortajat, nimitämme meille ominaisella halpamaisella eurooppalaisella kiihkoisänmaallisuudella „siirtomaasodiksi”, ovat usein näiden sorrettujen kansojen kansallisia sotia tai kansallisia kapinoita. Imperialismin tärkeimpiä ominaisuuksia onkin juuri se, että se jouduttaa kapitalismin kehitystä takapajuisimmissa maissa ja siten laajentaa ja kärjistää taistelua kansallista sortoa vastaan. Tämä on tosiasia. Ja siitä kiertämättömästi johtuu, että imperialismin täytyy useissa tapauksissa synnyttää kansallisia sotia. *Junius*, joka kirjasessaan puolustaa edellä mainittuja „teesejä”, sanoo, että imperialismin aikakaudella jokainen kansallinen sota jotakin imperialistista suurvaltaa vastaan johtaa toisen, ensin mainitun kanssa kilpailevan, samoin imperialistisen suurvallan sekaantumiseen asioihin, ja näin jokainen kansallinen sota muuttuu imperialistiseksi sodaksi. Mutta tämäkin perustelu on väärä. Niin *voi* tapahtua, mutta ei se aina käy siten. Monet siirtomaasodat vuosina 1900—1914 eivät tapahtuneet tätä tietä. Ja olisi suorastaan naurettavaa, jos sanoisimme, että esimerkiksi nykyisen sodan jälkeen, jos se päättyy sotivien maiden äärimmäiseen nääntymiseen, „ei voi” olla „mitään” kansallisia, edistyksellisiä, vallankumouksellisia sotia, joita esimerkiksi Kiina kävisi liitossa Intian, Persian, Siamin j.n.e. kanssa suurvaltoja vastaan.

Se, että kielletään tyyten kansallisten sotien mahdollisuus imperialismin vallitessa, on teoreettisesti väärin, historiallisesti ilmeisen virheellistä ja käytännöllisesti samaa kuin eurooppalainen shovinismi: meidän, jotka kuulumme

kansakuntiin, mitkä sortavat satoja miljoonia ihmisiä Euroopassa, Afrikassa, Aasiassa j.n.e., on sanottava sorretuille kansoille, että heidän sotansa „meidän” kansakuntiamme vastaan „on mahdoton”!

Toiseksi, kansalaissodat ovat samaten sotia. Ken tunnustaa luokkien taistelun, hän ei voi olla tunnustamatta kansalaissotia, jotka ovat jokaisessa luokkayhteiskunnassa luokkataistelun luonnollista ja tietyissä tilanteissa kiertämätöntä jatkumista, kehitystä ja kärjistymistä. Kaikki suuret vallankumoukset todistavat tämän. Kansalaissotien kieltäminen tai niiden unohtaminen olisi äärimmäiseen opportunistisiin lankeamista ja sosialistisesta vallankumouksesta luopumista.

Kolmanneksi, yhdessä maassa voittanut sosialismi ei suinkaan heti sulje pois yleensä kaikkien sotien mahdollisuutta. Se päinvastoin edellyttää niitä. Kapitalismin kehitys tapahtuu sangen epätasaisesti eri maissa. Eikä muuten voi ollakaan tavarantuotannon vallitessa. Tästä seuraa eittämätön johtopäätös: sosialismi ei voi voittaa samanaikaisesti *kaikissa* maissa. Se voittaa ensi aluksi yhdessä maassa tai muutamissa maissa, mutta muut maat jäävät joksikin aikaa porvarillisiksi tai esiporvarillisiksi. Tämän täytyy aiheuttaa paitsi hankauksia myös sen, että muiden maiden porvaristo suoranaisesti pyrkii murskaamaan sosialistisen valtion voitokkaan proletariaatin. Näissä tapauksissa olisi sota meidän puoleltamme laillinen ja oikeutettu. Se olisi sotaa sosialismin puolesta, muiden kansojen vapauttamiseksi porvaristosta. Engels oli aivan oikeassa, kun hän kirjeessään Kautskylle syyskuun 12 p:nä 1882²⁹ suoraan tunnusti mahdollisiksi *jo voittaneen* sosialismin „puolustussodat”. Hän tarkoitti nimenomaan voittaneen proletariaatin puolustautumista muiden maiden porvaristoa vastaan.

Vasta sen jälkeen, kun me kukistamme, voitamme lopullisesti ja pakkoluovutamme porvariston koko maailmassa emmekä vain yhdessä maassa, käyvät sodat mahdottomiksi. Ja tieteelliseltä kannalta katsoen on aivan väärin ja aivan epävallankumouksellista, jos me sivuutamme tai hämäämme juuri tärkeimmän: porvariston vastarinnan lannistamisen — tämän vaikeimman, mikä vaatii eniten taistelua sosialismiin *siirryttäessä*. „Sosiaaliset” papit ja opportunistit ovat aina valmiit haaveilemaan tulevasta rauhallisesta sosialismista, mutta he eroavatkin vallankumouksellisista sociali-

demokraateista juuri siinä, että he eivät halua mietiskellä ja ajatella ankaria luokkataisteluja ja luokkasotia tämän ihanan tulevaisuuden toteuttamiseksi.

Me emme saa antaa johdattaa itseämme sanoilla harhaan. Esimerkiksi monet vihaavat käsitettä „isänmaan puolustus”, siksi että avoimet opportunistit ja kautskylaiset peittelevät ja hämäävät sillä porvariston valhetta *tässä* ryöstösodassa. Tämä on tosiasia. Mutta siitä ei seuraa, että meidän pitäisi lakata miettimästä poliittisten tunnusten merkitystä. „Isänmaan puolustuksen” hyväksyminen *tässä* sodassa on samaa kuin sodan katsominen „oikeuteksi”, proletariaatin etuja vastaavaksi,— eikä mitään muuta, ei kerrassaan mitään muuta, sillä maahanhyökkäys on mahdollinen kaikissa sodissa. Olisi suorastaan tyhmää kieltää „isänmaan puolustus” sorrettujen kansojen *taholta* niiden sodassa imperialistisia suurvaltoja *vastaan* tai voitaneen proletariaatin *taholta sen* taistelussa porvarillisen valtion jotain Galliffeta vastaan.

Teoreettisesti olisi aivan virheellistä unohtaa, että jokainen sota on vain politiikan jatkamista toisin keinoin; nykyinen imperialistinen sota on suurvaltojen kahden ryhmän imperialistisen politiikan jatkamista, ja tämän politiikan ovat aiheuttaneet ja sitä pitävät yllä imperialismin aikakauden kaikki suhteet yhdessä otettuina. Mutta tämän saman aikakauden täytyy ehdottomasti aiheuttaa ja pitää yllä myös kansallista sortoa vastaan suunnatun taistelun ja proletariaatin porvaristonvastaisen taistelun politiikkaa, ja siksi, ensinnäkin, vallankumoukselliset kansalliset kapinat ja sodat, toiseksi, proletariaatin sodat ja kapinat porvaristoa *vastaan*, kolmanneksi, vallankumouksellisten sotien kummankin lajin yhdistelmät j.n.e. ovat mahdollisia ja kiertämättömiä.

II

Tähän liittyy vielä seuraava yleinen näkökohta.

Sorretty luokka, joka ei pyri oppimaan aseiden käyttöä eikä omaamaan aseita, sellainen sorretty luokka ansaitsisi vain sen, että sitä kohdeltaisiin kuin orjia. Emmehän me voi, porvarillisiksi pasifisteiksi tai opportunisteiksi muuttumatta, unohtaa, että elämme luokkayhteiskunnassa ja ettei siitä ole eikä voi olla muuta ulospääsyä kuin luokkataistelu.

Jokaisessa luokkayhteiskunnassa — riippumatta siitä, perustuuko se orjuuteen, maaorjuuteen vai kuten nykyään palkkatyöhön,— sortava luokka on aseistettu. Ei vain nykyinen vakinainen sotaväki, vaan myös nykyinen milliisi — jopa demokraattisimmissakin porvarillisissa tasavalloissa, kuten esimerkiksi Sveitsissä,— on porvariston aseistautumista proletariaattia *vastaan*. Tämä on niin alkeellinen totuus, että tuskinpa lienee tarpeellista pysähtyä käsittelemään sitä erikoisemmin. Riittää, kun mainitaan sotaväen käyttämisestä kaikissa kapitalistisissa maissa lakkolaisia vastaan.

Porvariston aseistautuminen proletariaattia vastaan on nykyisen kapitalistisen yhteiskunnan huomattavimpia, olennaisimpia ja tärkeimpiä tosiasioita. Ja tästä tosiasiasta huolimatta vallankumouksellisia sosialidemokraatteja kehoitetaan esittämään „aseistariisuutumis”-„vaatimus”! Se on samaa kuin täydellinen luokkataistelukannasta luopuminen, yleensä vallankumousajatuksen hylkääminen. Tunnuksenamme olkoon: proletariaatin aseistaminen porvariston voittamiseksi, pakkoluovuttamiseksi ja aseistariisumiseksi. Se on vallankumouksellisen luokan ainoa mahdollinen taktiikka, taktiikka, joka juontuu kapitalistisen militarismin koko *objektiivisesta kehityksestä* ja jonka tuo kehitys sanelee. Vasta sen *jälkeen*, kun proletariaatti on aseistariisunut porvariston, se voi maailmanhistoriallista tehtävänsä kavaltamatta heittää romutettavaksi ylipäänsä kaikki aseet, ja proletariaatti epäilemättä tekee sen, mutta *vasta sitten eikä missään tapauksessa aikaisemmin*.

Kun nykyinen sota herättää taantumuksellisten kristillisten sosialistien, vetistelevien pikkuporvarien keskuudessa *vain* kauhua ja pelkoa, vain inhoa kaikkea aseenkäyttöä, verenvuodatusta, kuolemaa y.m.s. kohtaan, niin meidän on sanottava: kapitalistinen yhteiskunta on ollut ja tulee aina olemaan *loputonta kauhua*. Ja kun nykyinen, kaikista sodista taantumuksellisin sota valmistelee nyt tuolle yhteiskunnalle *kauheaa loppua*, niin meillä ei ole mitään syytä joutua epätoivoon. Mutta nimenomaan epätoivon ilmausta eikä mitään muuta on objektiiviselta merkitykseltään aseistariisuutumisen „vaatiminen” — oikeammin sanoen: aseistariisuutumisesta haaveileminen — tällaisena aikana, jolloin itse porvaristo kaikkien nähden omin voiminsa valmistelee ainoaa laillista ja vallankumouksellista sotaa, nimittäin kansalaissotaa imperialistista porvaristoa vastaan.

Sille, joka sanoo tämän olevan elämästä irrallista teoriaa, muistutamme kahdesta maailmanhistoriallisesta tosiasiasta: toisaalta trustien merkityksestä ja naisten tehdastyön osuudesta ja toisaalta vuoden 1871 Kommuunista ja vuoden 1905 joulukuun kapinasta Venäjällä.

Porvariston asia on kehittää trusteja, ajaa lapsia ja naisia tehtaisiin, piinata heitä siellä, turmella ja tuomita äärimmäiseen kurjuuteen. Me emme „vaadi” emmekä „kannata” tällaista kehitystä, me taistelemme sitä vastaan. Mutta *miten* taistelemme? Tiedämme, että trustit ja naisten tehdastyö ovat edistyksellistä. Me emme halua kulkea taaksepäin, käsityöhön, esimonopolistiseen kapitalismiin, naisten kotityöhön. Eteenpäin trustien y.m.s. kautta ja niitä pitemmälle sosialismiin!

Tämä päätelmä pitää vastaavin muutoksin paikkansa myös kansan nykyisen militarisoinnin suhteen. Tänään imperialistinen porvaristo militarisoi koko kansan, myös nuorison. Huomenna se kaiketi ryhtyy militarisoimaan naisia. Tämän johdosta meidän on sanottava: sitä parempi! Pikemmin eteenpäin! Mitä pikemmin, sitä lähempänä on aseellinen kapina kapitalismia vastaan. Voisivatko sosialidemokraatit antaa nuorison y.m. militarisoimisen pelästytää itseään, jos he eivät unohda Kommuunin antamaa esimerkkiä? Se ei ole „elämästä irrallista teoriaa” eikä haave, vaan tosiasia. Ja olisi tosiaankin jo kerrassaan huono juttu, jos sosialidemokraatit alkaisivat kaikista taloudellisista ja poliittisista tosiasioista huolimatta epäillä sitä, että imperialismin kauden ja imperialististen sotien täytyy kiertämättömästi johtaa tällaisten tosiasioiden toistumiseen.

Eräs Kommuunin porvarillisista havainnoitsijoista kirjoitti toukokuussa 1871 eräessä englantilaisessa lehdessä: „Jos Ranskan kansakunta muodostuisi yksinomaan naisista, niin kuinka hirvittävä kansakunta se olisikaan!”. Naiset ja lapset 13-vuotiaista alkaen taistelivat Kommuunin aikana rinnan miesten kanssa. Toisin ei voi olla myöskään tulevaisuudessa taisteltaessa porvariston kukistamiseksi. Proletaarinaiset eivät tule katsomaan passiivisina sivusta, kun hyvin-aseistautunut porvaristo alkaa ampua huonosti-aseistautuneita tai aseettomia työläisiä. He tarttuvat aseisiin, kuten vuonna 1871, ja nykyisistä pelotelluista kansakunnista — oikeamminkin nykyisestä työväenliikkeestä, jota opportunistit ovat hajottaneet enemmän kuin hallitukset.—

kehkeytyy varmasti, ennemmin tai myöhemmin, mutta kehkeytyy aivan varmasti vallankumouksellisen proletariaatin kansainvälinen „hirveiden kansakuntien” liitto.

Nykyään koko yhteiskunnallinen elämä on militarismin läpätunkemaa. Imperialismi on suurvaltojen ankaraa taistelua maailman jakamisesta ja uudelleen jakamisesta,— siksi se tulee kiertämättömästi johtamaan jatkuvaan militarisointiin kaikissa maissa, myöskin puolueettomissa ja pienissä maissa. Entä mitä proletaarinaiset tulevat tekemään tämän vastustamiseksi?? Yksinomaanko kiroamaan kaikenlaista sotaa ja kaikkea sotilaallista, yksinomaanko vain vaatimaan aseistariisuutumista? Sorretun luokan naiset, luokan, joka on todella vallankumouksellinen, eivät milloinkaan suostu sellaiseen häpeälliseen osaan. He sanovat pojilleen: „Vartut kohta isoksi. Sinulle annetaan kivääri. Ota se ja opi hyvin sotataitoa. Tämä taito on proletaareille välttämätön — ei sitä varten, että ampuisit veljiäsi, muiden maiden työläisiä, niin kuin tehdään nykyisessä sodassa ja niin kuin sosialismin petturit kehottavat sinua tekemään, vaan sitä varten, että taistelisit oman maasi porvaristoa vastaan, tekisit lopun riistosta, kurjuudesta ja sodista, ei hurskaiden toivomusten avulla, vaan voittamalla porvariston ja riisumalla sen aseista”.

Jos nykyisen sodan yhteydessä kieltäydytään harjoittamasta tällaista propagandaa ja nimenomaan tällaista propagandaa, niin silloin on parasta olla yleensä puhumatta suuria sanoja kansainvälisestä vallankumouksellisesta sosialidemokratiasta, sosialistisesta vallankumouksesta, sodasta sotaa vastaan.

III

Aseistariisuutumisen kannattajat vastustavat „kansan aseistamista” koskevaa ohjelmapykälää muun muassa siksi, että tämä viimeksi mainittu vaatimus johtaa muka helpommin siihen, että tehdään myönnytyksiä opportunistille. Tarkastelimme edellä tärkeintä: aseistariisuutumisen ja toisaalta luokkataistelun ja yhteiskunnallisen vallankumouksen keskinäistä suhdetta. Tarkastelkaamme nyt aseistariisuutumisvaatimuksen ja opportunistin välistä suhdetta koskevaa kysymystä. Eräänä tärkeimpänä syynä siihen, ettei tuota

vaatimusta voida hyväksyä, on juuri se, että tuo vaatimus ja sen synnyttämät harhaluulot ehdottomasti heikentävät ja lamauttavat taisteluamme opportunistia vastaan.

Tämä taistelu on epäilemättä Internationalen tärkein päiväjärjestyksessä oleva kysymys. Imperialisminvastainen taistelu, jota ei ole sidottu erottamattomasti opportunistinvastaiseen taisteluun, on pelkkää sanahelinää tai petosta. Eräs Zimmerwaldin ja Kienthalin³⁰ peruspuutteista, eräs näiden III Internationalen itujen mahdollisen epäonnistumisen perussyistä on juuri se, että kysymystä taistelusta opportunistia vastaan ei edes asetettu avoimesti, puhumattakaan tuon kysymyksen sen suuntaisesta ratkaisemisesta, että välien katkaiseminen opportunistien kanssa on välttämätöntä. Opportunisti on päässyt voitolle — väliaikaisesti — Euroopan työväenliikkeessä. Kaikissa suurimmissa maissa on muodostunut kaksi tärkeintä opportunistin muunnosta: ensiksikin herrojen Plehanovien, Scheidemanien, Legienien, Albert Thomas'in ja Sembat'in, Vanderveldien, Hyndmanien, Hendersonien y.m. avoin, kyynillinen ja sen vuoksi vähemmän vaarallinen sosiali-imperialismi. Toiseksi, verhottu, kautskylainen opportunisti: Kautsky — Haase ja „Sosialidemokraattinen työväenryhmä”³¹ Saksassa; Longuet, Pressemanne, Mayeras y.m. Ranskassa; Ramsay MacDonald y.m. „Riippumattoman työväenpuolueen”³² johtajat Englannissa; Martov, Tshheidze y.m. Venäjällä; Treves y.m. niin sanotut vasemmistoreformistit Italiassa.

Avoin opportunisti on avoimesti ja suoraan vallankumousta ja alkamassa olevia vallankumouksellisia liikehtimisiä ja purkauksia vastaan; se on suoranaisesti liittoutunut hallitusten kanssa, niin erilaisia kuin tuon liiton muodot ovatkin, alkaen osallistumisesta ministeristöön ja aina sotateollisuuskomiteoihin osallistumiseen saakka (Venäjällä)³³. Naamioituneet opportunistit, kautskylaiset, ovat työväenliikkeelle paljon vahingollisempia ja vaarallisempia, sillä he salaavat hyviltä kuulostavien myös-„marxilaisten” sanojen ja pasifististen tunnusten avulla sen, että he puolustavat liittoutumista ensin mainittujen kanssa. Näitä vallalla olevan opportunistin kumppaakin muotoa vastaan on käytävä taistelua proletariaatin politiikan *kaikilla* aloilla: parlamentarismien, ammattiyhdistysten, lakkojen, sotilasopiskelun j.n.e. alalla. Tärkein erikoisuus, joka on

ominainen näille opportunismiin *kummallekin* muodolle, on se, että konkreettisesta *nykyisen sodan ja vallankumouksen yhteyttä* koskevasta kysymyksestä ja *vallankumouksen muista konkreettisista kysymyksistä* ollaan vaiti, että niitä hämätään tai tulkitaan varovasti, poliisikiellot huomioonottaen. Ja näin menetellään siitä huolimatta, että sodan edellä osoitettiin lukemattomia kertoja sekä epävirallisesti että Baselin manifestissa³⁴ virallisesti nimenomaan *tämän* edessäolleen sodan ja proletaarisen vallankumouksen yhteys. Mutta aseistariisuutusvaatimuksen peruspuutteena on kuitenkin juuri se, että siinä kierretään kaikki vallankumouksen konkreettiset kysymykset. Vai ovatko aseistariisuutumisen kannattajat jonkin aivan uudenlaisen aseettoman vallankumouksen kannalla?

Edelleen. Me emme millään muotoa vastusta taistelua reformien puolesta. Me emme halua jättää huomioon ottamatta sitä murehdittavaa mahdollisuutta, että ihmiskunta joutuu — pahimmassa tapauksessa — vielä toiseen imperialistiseen sotaan, jos tästä sodasta ei kehkeydy vallankumousta joukkojen kuohunnan ja tyytymättömyyden lukuisista purkauksista huolimatta ja meidän ponnistuksistamme huolimatta. Me kannatamme sellaista uudistusohjelmaa, jonka *myös* tulee suuntautua opportunisteja vastaan. Opportunistit olisivat vain mielissään siitä, jos antaisimme heidän yksin taistella reformien puolesta ja itse kaikkoaisimme murehdittavaa todellisuutta pakoon jonkin „aseistariisuutumisen” pilvientakaisiin korkeuksiin. „Aseistariisuutuminen” on nimenomaan pahan todellisuuden pakoilemista eikä suinkaan taistelua sitä vastaan.

Sentapaisessa ohjelmassa sanoisimme suunnilleen näin: „Isänmaan puolustamisen tunnus ja sen tunnustaminen, että vv. 1914—1916 imperialistisessa sodassa puolustetaan isänmaata, on vain työväenliikkeen turmelemista porvariston valheella”. Tällainen konkreettinen vastaus konkreettisiin kysymyksiin olisi teoreettisesti oikeampi, proletariaatille paljon hyödyllisempi ja opportunisteille sietämättömämpi kuin aseistariisuutumisen vaatimus ja kieltäytyminen „kaikenlaisesta” isänmaan puolustuksesta. Ja me voisimme lisätä: „Kaikkien imperialististen suurvaltain: Englannin, Ranskan, Saksan, Itävallan, Venäjän, Italian, Japanin ja Yhdysvaltain porvaristosta on tullut niin taantumuksellinen ja se pyrkii niin peräti kiihkeästi maailmanherruuteen, että

jokainen näiden maiden porvariston käymä sota voi olla vain taantumuksellista sotaa. Proletariaatin ei ole ainoastaan vastustettava jokaista tällaista sotaa, vaan sen on myös toivottava „oman” hallituksensa tappiota tällaisissa sodissa ja käytettävä sitä vallankumouksellista kapinaa varten, jos kapina sodan estämiseksi ei onnistu”.

Milliisiä koskevassa kysymyksessä meidän tulisi sanoa: me emme ole porvarillisen, vaan ainoastaan proletaarisen miliisin kannalla. Sen tähden „ei ropoakaan eikä ainoatakaan miestä” vakainaista sotaväkeä eikä myöskään porvarillista miliisiä varten, ei edes sellaisissa maissa kuin Yhdysvallat, Sveitsi, Norja j.n.e. Ja sitäkin suuremmalla syyllä, kun vapaimmissakin tasavaltalaisissa maissa (esim. Sveitsissä) havaitsimme yhä enemmän preussilaistettavan miliisilaitosta, erikoisesti vuosina 1907 ja 1911, ja lahjottavan sitä sotaväen mobilisoimiseksi lakkolaisia vastaan. Me voimme vaatia: upseerien valitsemista kansan toimesta, kaiken sotilaslainkäytön kumoamista, ulkomaalaisten työläisten ja kotimaisten työläisten oikeuksien yhtäläistämistä (tämä on erikoisen tärkeä kohta niiden imperialististen valtioiden suhteen, jotka Sveitsin tapaan riistävät yhä suuremmassa määrässä ja yhä häikäilemättömämmin ulkomaalaisia työläisiä ollen myöntämättä heille oikeuksia), edelleen: oikeutta jokaiselle kyseisen maan sanokaamme sadan hengen ryhmälle muodostaa koko sotataitoon perehtymistä varten vapaita yhdistyksiä, joissa ohjaajat valitaan vapaasti, heidän työnsä maksetaan valtion varoista j.n.e. Vain tällaisissa oloissa proletariaatti voi opiskella sotataittoa todella *itseään* varten eikä omia orjanomistajiaan varten, ja proletariaatin edut vaativat ehdottomasti tällaista opiskelua. Venäjän vallankumous näytti, että vallankumouksellisen liikkeen jokainen menestys, vaikka se olisi vain osittainkin — esimerkiksi tietyn kaupungin, tietyn tehdaskylän valtaaminen, tietyn armeijanosan puolelleen voittaminen, — *pakottaa* voittaneen proletariaatin toteuttamaan ehdottomasti juuri tällaista ohjelmaa.

Vihdoin on itsestään selvää, että opportunistia vastaan ei voida taistella pelkästään ohjelmien avulla, vaan ainoastaan pitämällä jatkuvasti huolta siitä, että ne todella toteutetaan käytännössä. Vararikkoutuneen II Internationalen pahin, kohtalokkain virhe oli se, että sanat eivät vastanneet tekoja, että harjaannutettiin olemaan kaksinaamaisia ja

käyttämään vilpillisesti vallankumouksellisia fraaseja (ks. Kautskyn ja kumpp. nykyistä suhtautumista Baselin manifestiin). Yhteiskunnallisena aatteena — s.o. sellaisena aatteena, jonka synnyttää tietty yhteiskunnallinen tilanne ja joka voi vaikuttaa tiettyyn yhteiskunnalliseen ympäristöön eikä jää jonkun yksilön mielihoiteeksi,— aseistariisuutuminen on nähtävästi saanut alkunsa erikoisista, poikkeuksellisesti ilmenevistä „rauhallisista” elinoloista erinäisissä pikkuvaltioissa, jotka ovat olleet melko pitkän ajan syrjässä sotien veriseltä maailmantieltä ja toivovat voivansa jäädä edelleenkin syrjään. Tästä tulee vakuuttuneeksi, kun miettii tarkemmin esimerkiksi norjalaisten aseistariisuutumisen kannattajien todisteluja: „maammehan on pieni, sotaväkeä meillä on vähän, me emme mahda mitään suurvalloille” (ja siksi me olemme myös voimattomia vastustamaan väkivaltaista mukaanvetämistä tämän tai tuon suurvaltojen ryhmän imperialistiseen *liittoon*)... „me haluamme edelleenkin elää rauhassa syrjäisessä kolkassamme ja jatkaa syrjäseudun politiikkaa, vaatia aseistariisuutumista, pakollisia sovinto-oikeuksia, vakituista puolueettomuutta j.n.e.” („vakituista” — nähtävästi sellaista kuin belgialainen?).

Pikkuvaltioiden pikkuinen pyrkimys pysyä syrjässä, pikkuporvarillinen halu olla mahdollisimman etäällä maailmanhistorian suurtaisteluista, käyttää hyväkseen suhteellisen yksinoikeudellista asemaansa pysyäkseen piintyneen passiivisena — juuri tällainen on se *objektiivinen* yhteiskunnallinen tilanne, joka voi turvata aseistariisuutumisaaatteelle tietyn menestyksen ja leviämisen eräissä pikkuvaltioissa. Tuo pyrkimys on tietenkin taantumuksellinen ja perustuu kauttaaltaan harhaluuloihin, sillä imperialismi vetää pikkuvaltiot joko tavalla tai toisella maailmantalouden ja maailmanpolitiikan pyörteeseen.

Esimerkiksi Sveitsi, sen imperialistiset olot määräävät sille objektiivisesti *kaksi* työväenliikkeen linjaa: opportunistit pyrkivät liitossa porvariston kanssa tekemään Sveitsistä tasavaltalais-demokraattisen monopoliliiton, joka saa tuloja imperialistiseen porvaristoon kuuluvilta matkailijoilta, ja käyttämään tätä „rauhallista” monopoliasemaa mahdollisimman edullisesti ja niin rauhassa kuin mahdollista.

Sveitsin todelliset sosialidemokraatit pyrkivät käyttämään hyväksi Sveitsin suhteellista vapautta ja „kansainvälistä” asemaa auttaakseen Euroopan työväenpuolueiden

vallankumouksellisten ainesten kiinteän liiton voittoon viemistä. Sveitsissä ei luojan kiitos puhuta „oman omituista” kieltä, vaan kolmea maailmankieltä ja juuri sellaisia, joita puhutaan siihen rajautuvissa sotivissa maissa.

Jos Sveitsin puolueen 20.000 jäsentä kantaisivat viikoittain 2 centimea „erikoista sotaveroa”, niin saisimme vuodessa 20.000 frangia — enemmän kuin tarpeeksi sitä varten, että voitaisiin yleisesikuntien kielloista huolimatta ajoittaisesti julkaista kolmella kielellä ja levittää sotivien maiden työläisten ja sotamiesten keskuuteen kaiken sen, mikä sisältää totuuden alkavasta työläisten kiihtymyksestä, heidän veljeilystään ampumahauoissa, heidän toiveistaan käyttää aseita vallankumouksellisesti heidän „oman” maansa imperialistista porvaristoa vastaan j.n.e.

Tämä ei ole uutta. Juuri niin tekevät parhaat lehdet, sellaiset kuin „La Sentinelle”, „Volksrecht”, „Berner Tagwacht”³⁵, mutta valitettavasti riittämättömästi. Vain tällaisen toiminnan kautta Aaraun puoluepäivien³⁶ mainiosta päätöksestä voi tulla jotain suurempaa kuin vain mainio päätös.

Kysymys, joka meitä tällä haavaa kiinnostaa, on seuraava: vastaako aseistariisuutusvaatimus Sveitsin sosialidemokraattien keskuudessa ilmenevää vallankumouksellista suuntaa? Ilmeisesti ei. Objektiiivisesti „aseistariisuutuminen” on pikkuvaltioiden mitä kansallisin, spesifiikkisen kansallinen ohjelma eikä suinkaan kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian kansainvälinen ohjelma.

Kirjoitettu syyskuussa 1916

*Julkaistu ensi kerran syys- ja
lokakuussa 1917
„Jugend-Internationale” lehden
9. ja 10. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Venäjän kielellä julkaistu ensi kerran
o. 1929 V. I. Leninin Teosten
2.—3. painoksen XIX osassa*

*Julkaistaan
lehden tekstin mukaan
Käännös saksan kielestä*